

**Міністерство освіти і науки України
Миколаївська обласна державна адміністрація
Миколаївський національний аграрний університет**

**УКРАЇНОЗНАВЧИЙ ВИМІР У СУЧАСНІЙ НАУЦІ:
ГУМАНІТАРНИЙ АСПЕКТ**

**Матеріали V Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

30 квітня 2020 року

*(Посвідчення УкрІНТЕІ про реєстрацію
№36 від 31.01.2020 р.)*

м. Миколаїв

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	7
СЕКЦІЯ «ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ»	8
Коваленко О.А. Загальні функції управління і функції управління інноваційною діяльністю науково-педагогічних працівників у вищій школі	8
Корнієнко М.М. Роль самоконтролю в навчальній діяльності.....	11
Ногінська А.О., Чебан О.М., Федорова І.В. Роль елективного курсу при підготовці магістрів-аграріїв ОДАУ.....	13
Рускуліс Л.В. Інноваційні методи навчання у мовній підготовці сучасного студента.....	15
Саламатіна О.О. Інноваційні методи навчання іноземної мови.....	17
Твеліна А.О. Методи систематизації викладання фізичної культури у вищих навчальних закладах.....	19
Шарата Н.Г. Інноваційне навчання у педагогічній діяльності.....	21
СЕКЦІЯ «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І МОВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ТА ВИЩІЙ ШКОЛІ»	24
Алекперова Д., Рускуліс Л. Роль функційно-стилістичного підходу для формування лексикологічної субкомпонентності студентів на заняттях із сучасної української літературної мови.....	24
Баденкова В.М. Лінгвокультурологічний аспект вивчення діалектизмів у художніх творах.....	25
Баденкова В.М., Стефанська А. Місце фемінітивів у сучасному світі.....	28
Бойко О., Рускуліс Л. Проблема класифікації вправ у методиці навчання української мови.....	30
Газізова О.О. Українознавчі засади формування соціокультурних компетентностей учнівської молоді.....	31
Корнієнко І.А. Формування національно-мовної особистості засобами української мови.....	34
Корнієнко І.А., Андрищенко К.О. Особливості неологізму як мовної універсалії.....	36
Корнієнко І.А., Шапіренко О.Ю. Символ як стереотипізоване явище культури.....	38
Кравченко Т.П. Термінологічні перспективи загальнонавчального слова «земля» в термінології аграрного сектора.....	40
Кузнєцова А.М. Імплементация українського правопису (2019) в закладах загальної середньої освіти.....	43
Лукьяненко Д.В. Фемінітиви як ознака сучасності мовлення.....	44
Марковська А.В. Фразеологічні модифікації у газетно-публіцистичному стилі.....	46
Мхитарян О.Д., Дяченко В.С. Особливості інтерсуб'єктного навчання літератури у вищій школі.....	48
Соловійова В., Рускуліс Л. Метод спостереження над мовою в реалізації когнітивно-комунікативного підходу	50
Тішечкіна К.В., Артюхова О.В. Акцентуація дієприслівників. Історичний аспект... ..	52
СЕКЦІЯ «ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКІ ЦІННОСТІ І НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕНТАЛІТЕТ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ»	55
Богачов М.В. Притча – як скарбниця людського духу.....	55
Мединська Д.О., Федорова І.В. Соціальна відповідальність під час карантину у умовах пандемії COVID-19.....	57
Пономаренко Н.Г. Експертиза в освіті Люксембургу.....	59
Романенко С.В. Творчість художниці Є.П. Бондаренко та популяризація народних традицій Миколаївщини.....	61
Сизоненко Ю.С. Розвиток ідеї української державності.....	63

6. Стишов О.А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі засобів масової інформації) / О.А.тишов – К.: КНЛУ, 2003. – 388 с.

А.М. Кузнєцова

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОПISУ (2019) В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Із 3 червня 2019 року в Україні набула чинності нова редакція Українського правопису, схвалена Кабінетом Міністрів України (Постанова № 437 від 22 травня 2019 р.), спільним рішенням Президії Національної академії наук України (протокол № 22/10 від 24 жовтня 2018 р.) та Колегії Міністерства освіти і науки України (протокол № 10/4-13 від 24 жовтня 2018 р.); затверджена Українською національною комісією з питань правопису (протокол № 5 від 22 жовтня 2018 р.).

У передмові до нового правопису обґрунтовано потребу його впровадження: «Сучасна українська мова — відкрита й динамічна. Змінюється словник, з'являються нові терміни в різних сферах суспільної комунікації, виникає потреба адаптації загальних і власних назв до раніше сформульованих орфографічних правил. Для чого переглядати ці правила? Для того щоб відреагувати на зміни в сучасній мовно-писемній практиці, визначити правила написання нових запозичених слів, нових власних назв, усунути застарілі формулювання та спростити й, де це можливо, уніфікувати орфографічні норми» [1, с. 4].

Усі нововведення можна поділити на групи, узявши за основу певний критерій:

- за обов'язковістю вживання лексеми – інваріантні (тільки так) й варіантні (за вибором мовця);
- за мовним рівнем – власне орфографічні нововведення, правописні зміни на орфоепічному й граматичних рівнях, несистемні й пунктуаційні нововведення.

До інваріантних змін належать такі: уживання *и*, *і* на початку слова; буква *г* в географічних назвах іншомовного походження; *с* в латинському корені -жест; уникання збігу йотованих; фемінітиви; правопис складних слів; написання числівника пів; уживання великої букви; правопис закінчень відмінюваних слів; відмінювання власних назв іншомовного походження; позиції вживання прийменників і префіксів *у*, *в*; позиції вживання сполучників і часток *і*, *й*; правила переносу; скісна риска як розділовий знак; несистемні зміни.

Варіантними нововведеннями є наступні: уживання *и*, *і* на початку окремих слів; букви *г*, *т* у власних назвах іншомовного походження; *ф*, *т* у грецизмах; *ау*, *ав* у латинізмах; *і*, *и* в родовому відмінку однини іменників третьої відміни; давальний і кличний відмінки прізвищ.

Про впровадження Українського правопису (2019 р.) в закладах освіти йдеться (коротко) у наказі МОН України від 29.07.2019 № 103 та листі МОН України від 23.08.2019 № 1/9-530. Відповідно до вказаних

нормативних документів, із 1 вересня 2019 року в усіх освітніх закладах України мають навчати за новим правописом. Визначено перехідний період у п'ять років, але чітко не роз'яснено, кого й коли він стосується. Рекомендовано на засіданнях методичних об'єднань учителів-предметників обговорити зміни в правописі; під час оцінювання орфографічних умінь і навичок не вважати за помилку вживання обох лексем. Слушною щодо останнього є думка Олександра Авраменка: «Протягом п'яти років учителі мусять виправляти написання за попередньою редакцією правопису, проте не вважати їх за помилку» [2, с. 3]. Акцентуємо увагу на слові «виправляти», тобто показати нормативний варіант.

Також роз'яснено ситуацію зі ЗНО, у завданнях якого Український центр оцінювання якості освіти буде використовувати тільки ті норми правопису, що не зазнали змін.

Варто зазначити, що відсутність оновлених підручників і навчальних посібників, словників і довідників, якісних дидактичних матеріалів, порядку введення в дію Українського правопису–2019 перешкоджають його якісному тлумаченню і практичному застосуванню в закладах загальної середньої освіти.

Отже, розроблення й практична реалізація плану заходів щодо впровадження нової редакції правопису, належна науково-методична база, свідоме прагнення всіх учасників освітнього процесу опанувати орфографічні зміни сприятимуть продуктивній імплементації Українського правопису–2019 у різних сферах суспільного життя, зокрема в закладах освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Український правопис–2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>.
2. Авраменко О. Було – стало: зміни в правописі / О. Авраменко. – Київ : Видавництво «Даринка», 2019. – 40 с.

Д. В. Лукьяненко

ФЕМІНІТИВИ ЯК ОЗНАКА СУЧАСНОСТІ МОВЛЕННЯ

Набуття чинності «Українського правопису–2019» актуалізувало тему функціонування в мові фемінітивів. Зокрема, інтернет-видання в травні-червні 2019 року рясніли такими повідомленнями: «Членкиня і філологиня: в українській мові запровадили фемінітиви» [1], «Новим українським правописом закріплене використання фемінітивів» [2], «Уряд офіційно затвердив фемінітиви в українській мові» [3] і подібні. Вважаємо такі заголовки маніпулятивними, позаяк у параграфі 32 чинного правопису (розділ «Правопис суфіксів. Іменникові суфікси») читаємо таке: «За допомогою суфіксів -к-, -иц-(я), -ин-(я), -ес- та ін. від іменників чоловічого